

SZERKESZTŐI IRODA
és kiadóhivatal
K.-K.-Halas, Vasút-utca; ide
intézendő minden küldemény.
Kéziratok vissza nem adtnak.
Hirdetmények és nyilt-
téri közlések minden
egyed beiktatás után, úgymint:
városi, bírósági 3 frt; egyházi,
egyleti, társulati 2 frt; kisebb
hirdetmény 1 frtért számítottak.
Bélyegdíj minden beiktatás
után külön 30 kr.

HALAS és VIDÉKE.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

Megjelen minden vasárnap. — Egyes szám ára 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes számok kapl. Práger
Ferencz könyv- és papírkereke-
desében, hol előfizetések is elfo-
gadtatnak.
Előfizethető a lapra:
a szerkesztői s kiadóhivatalban,
vasút-utca, a hová a hirdetések
és levelek is intézendők.
Csak bérmentes levelek fo-
gadtatnak el.

Az iskolaév végén.

Tanulók és tanítók egyaránt izzadnak az iskolai év végén a rájuk nehezede nyári hőség lankasztó nyomása alatt, hogy pár nap mulva annál edesebb legyen rájuk nézve az arany szabadság élvezete, melynek előérzete még a roskadozó erőt is képes felvillanyozni és megacézolni a túlfeszített szellemet a vizsgálatok döntő műveleteire.

Magyarországon sokat tanul az ifjuság, de keveset tud és ez a baj onnan ered, hogy közoktatási kormányunk csak az utolsó években szentelte egész figyelmét a népoktatás fontos feladatának. Míg néhány év előtt a közoktatási politika minden bőkezűsége abban kulminált, hogy a felsőbb oktatás rendszerébe bizonyos egyöntetűséget hozunk, a népnevelés ellenben semmiben se haladt előre; hagyták stagnálni abban a helyzetben, melybe az ötvenes évek nemzetellenes kormányrendszere taszította.

A felejthetlen Eötvösnek ezekkel a közoktatási viszonyokkal szakítani kellett és új rendszert teremteni; de hogy ezt elérhesse, első sorban olyan tanfériakról is kellett gondoskodnia, kik a változott viszonyokhoz megváltozott szellemmel járulhattak. És épen itt bukkant a legnagyobb akadályokba a lánglelkű miniszter, de honszeretete és lelkesedése minden nehézséget leküzdött. Olyan intézményeket léptetett életbe, melyeknek a legjobb tanerőket köszönhetjük. És mikor Trefort a közoktatásügyi tár-

czát átvette, már a talaj egyenetlen volt és csak el kellett vetni a magot, hogy áldásos termést várhassunk. Trefort meg is tette kötelességét. Mindent megmozgatott, hogy a nemzeti kultúra haladását előmozdítsa, ámde fájdalom nem mindig találta meg a helyes eszközt a helyes munkára. Ő abban a téves hitben élt, hogy a nemzet kulturális érdekének legjobban szolgál azzal, ha a felsőbb tanítást modern alapokra fekteti és hogy már azzal eleget tett, ha néhány új egyetemi tanszékot állít fel és pár új egyetemi magán vagy rendes tanárt nevez ki e tanszékekre. Hát hiszen nem csekélység ez sem, de lényegese befolyást egy nemzet-kulturális fejlődésére bizony nem fog gyakorolni. Csak egy módja van a nemzeti szellem emelésére és ez a népnevelés erélyes folkarolása és olyatén keresztülvitele, hogy a következő nemzedékben csak kivételt képezzen az az ember, aki az írott vagy nyomtatott betűt spanyol falnak tekinti. A nemzeti kultúra nem terjed felülről lefelé, hanem megfordítva, mert csak a közép és néposztályokban él az áldozatkészség, mely mindenét kész a háza oltárára tenni. A magasabb körök a német és a francia szót terjesztik Magyarországon. A nemzeti irányban való fejlődés egyedül csak a magyar nép zömétől várható.

Ép azért tartjuk mi olyan fontosnak a népnevelés ügyét és ez az oka annak is, hogy teljes bizalommal tekinthetünk a jövő elé, mert Csáky Albin gróf feladata magaslatán állva, a magyar államférfiu mely belátásával rendezzi a

népnevelés ügyét, melyet számos évekig a döntő körök alig méltattak figyelemre.

Üdvözljük a népnevelés igaz bajnokait: a tanítókat, a vakáció előtt!

Ujabb találmányok.

Vizalatti hajózás. E nagyjelentőségű új találmánnyal ejtettek nemrégiben meglehetősen sikeres próbát «Civita Vecchia» kikötőjében. — Egy sicíliai mérnök egy öt tonna súlyú és 2.5 méter átmérőjű vasgolyót szerkesztett, melyet minden szükséges készülékkel ellátott, hogy azt a vizalatti hajózás céljaira alkalmazhassa. A készülék nevezetes részei, az «Első Budapesti Szabadalmi iroda», Bergl Sándor mérnök jelentése szerint egy kézzel könnyen forgatható, csavarból, evezőből, fűrészből, csakányból és egy erős fogószerekeztől áll, melynek közvetítésével a tenger fenekén levő tárgyak felszínre hozhatók. — Két ember elégséges arra, hogy ezen vizalatti járművet kezelje, melyet (belsőjében helyet foglalván) tetszés szerint süllyesztenek, vagy a csavar segítségével percnyi idő alatt felszínre kormányozhatnak. — Az első kísérlet csak annyiban mondható sikeresnek, amennyire a próbára elszánt két tengerész, röviddel a golyó lesüllyesztése után ismét a felszínre jutott, magukkal hozván a megelőzőleg vízbe dobott, erősen vasalt fatorzset. — Ellenben megihusult azon szándék, miszerint a vasgolyó egy kiszemelt bizonyos pontra, onnet pedig vissza a kiindulási ponthoz vezettetsek. — A feltaláló erre nézve a tengerészek figyelmetlenségét rója fel okul, más szakértők pedig azon körülményre utalnak, hogy a golyó belső ércfalazata a kompasst irányából elterelte. — Nagyon érdekes és felemeltésre méltó, hogy a golyó belsejéből meglehetősen jól lehet fényképezni a tenger fenekét. — A feltaláló elérhetőnek véli még a hiányos alkatrészeket arra nézve is, hogy a golyó teljesen kormányozható legyen.

T Á R C Z A.

Mult és jelen.

Érdekhajtsza vásáros zajában
Elhagyottnak érzem magamat;
Oh mi más nép élt itt hajdanában!
Most az eszmény — tőke és kamat.

Tán dal is más hangzott a berekben,
És a rózsza szebben virított;
És jobb szív honolt az emberekben
Hű barátság biztos fészke ott!

Ős erények tiszta lángja égett
Az oltáron, mint a Veszta-tűz,
Mely rút önzést, hitvány nyegleséget
Tűzhelyétől messze, távol űz.

Szent hazánkért áldozatra készek!
Vivtak észszel, karral hősiég;
Hogyha zúgtak támadón a vészek
Győztek avagy tudtak halni meg.

A költőnek lantján egyre zenge
Hír, szabadság, szerelem dala;
Kebélén honfi érzélem melenge,
Mely magasztos és dicső vala.

Hitvilágunk áldó fénye mellett
Buzgalomra gyuladt a kedély;
Tört szívekre égi harmat kellett —
Enyhe balzsam: higgy, szeress, remélj!

Hajh! az oltár porba dőlt — nem áll ma;
Elhulltak az eszmei papjai;
Szétfoszolt oly sok nemes szív alma...
Mik vagyunk most? Érdek rabjai.

Fekete Zoltán.

A hastáncz.

Toredek Schlemmer Károly a párisi Société de Linguistique és a Société Neo-Latine tagja «A Bosphorus partján» című legújabb művéből.

A megelőző fejezetben kimerítő s lehető élethű képét törekedtem nyújtani az európai édes vizek vagy Kiatháné-nek, mint itt közönségesen nevezni szokták az elragadó szépségű környékéről méltán nevezetes török főváros eme legkisebb «Szerjeri»-jét (sétahelyet), mikben Konstantinápoly oly végtelen gazdag. Mielőtt bucsut vennénk a Hamim-ok és Khalaik-ok (török aszszonyok és lányok) e legkedveltebb mulató helyétől, még keressük fel a Csingiané (czigány) tánczosnőket, kik Kiathanének egyik kiváló s bátran állithatom, főképp az idegenre nézve, legérdekesebb részletet képezik. Itt lejtik — és pedig egész eredetiségben amaz elhíresztelt érzéki s mégis oly csábítóan becses keleti tánczot, melyet ujabbban áltörök tánczosnők «Danse du ventre» (Hastáncz) elnevezés alatt a nyugaton is bemutatottak a nagy közönség előtt több fővárosban s szép sikert arattak vele, kivált Párisban, jóllehet nem volt egyéb az oly sajátos töröktáncz, undorító torzképénél, mert nélkülözve annak kecsét, a nézőségnek csupán durva érzékiségére kívántak vele hatni.

De mi tagadás benne, nem a nyugat szinpadjain, vagy termeiben, gazdagabbnál gazdagabb tarka-barka fantasztikus, de minden egyéb csak nem keleti jelmezekbe bujtatott s Európa minden zege-zugában tobor-

zott sovány-vastag szőke barna tánczosnőktől cancan-szerűen lejtve kell látnunk ezt az ígöző büvös s a nézőt kejebb mámorban ringató keleti tánczot, hogy valódi élvezetünk legyen benne.

Nem szinpadra vagy terembe való biz ez a táncz s nem is lehet a nyugati izléshez alkalmazni. A szabad természetben ne felejtis virágokkal dusan himzett s sűrű fasoroktól szegélyezett örökzöld pázsiton, nem európai zenekar, de madársereg vig éneke mellett ama végtelen, szemet kapraztató s derült fényben ragyogó keleti égboltozat alatt a friss füvek s virágok bódító illatától telt légkörben sugár termetű, láng szemű, barna bőru s tüzes vérű csingiané lányok járják csak igazi keleti hévvel ezt a páriát ritkító tánczot, mely tulajdonképp nem is táncz, hanem inkább taglejtés s némajáték.

A mint beköszönt a kikelet s az édes vizek buja növényzete új életre ébred a Csingiané kiz-ek is újból megkezdik a zord évad beállta óta szünetelő működésüket a tavasi nap jötekonny sugarainak elevenítő fényében, mert ők csak akkor gyakorolják vig művészetüket, mikor a nap nem szünik meg melegíteni és tündökölni, a gyönyörű kék ég mosolyogni, a myrtus virulni, a virágok illatozni...

Ha április elejétől az őszi hónapok végéig terjedő időben kirándulunk Kiathané-be, lépten-nyomon találkozzunk e magas növésű, karcsu, hajlékony termetű, csodálatos vad, szűlaj női lényekkel, kik idegenszerű arcukkal s néha valóban elragadó, megrendítő szépségükkel bámulatba ejtik kivált a nem bennszülött nézőt, oly kedvesek, hogy az ember nem bírja szeméit levenni róluk, folyvást gyönyörködni szeretne szemlélésükben.

A Csingiané kiz-ek nagyobbára virradattól napnyugatig vagy saját virágos nyelvükön szólva, addig

«Elefántcsont-utánzat» burgonyából. Egy rendkívül kemény és vakító fehér elefántcsontszerű anyag készíthető egészséges burgonyából, ha ennek egy tet-szés szerinti mennyiségét hígított kénsavban megmos-suk és ugyancsak ezen oldatban mindaddig főni hagy-juk, míg a burgonya szilárd és sűrű lesz. Ezen eljárás után a savat jól kimosván, a nyert anyag lasan meg-szárrítatik. — Az ekép termelt művészies elefántcsont festhető és esztélyozható és természetesen sok hasz-nos czélra alkalmazható; eddigéig azonban még nem sikerült, hogy a massa egy tartós fényvel (politur) látathassék el. Mindazonáltal igen olcsó anyagról van szó, amely kimeríthetetlen mennyiségben, idő és mun-kaerő-pazarlás nélkül állítható elő. — (Első budapesti szabadalmi iroda» Bergl Sándor mérnök jelentése.)

A szellemi tulajdon védelme az iparban. Tagad-hatatlan tény az, hogy a szabadsalom, minta és modell, valamint a védjegy közötti definícióval, hazánkban sok iparos még nincs tisztában és sok eset van rá, hogy az illető egy találmány ejtése alkalmából épen az el-lenkező eszközt választja a kiérdemelt védelem meg-szerzésére, sőt az «Első budapesti szabadalmi és mű-szaki iroda» jelentése szerint, oly esetek is fordultak elő, melyekben a feltaláló egyáltalán mitsém tudott a szellemi tulajdon megvédésére fennálló törvények lé-tezéséről, mely körülménynél fogva megesett, hogy a feltalálónak vizsgálatás nélkül kellett végig néznie, mint gyártja konkurrens az ő találmányát és mint aknázza azt ki.

A feltalálás egymagában a szellemi termék meg-vedéséhez, közönségesen kifejezve — mivel sem járul, mert csak azon esetben elhetni a törvényszabta elő-nyökkel, ha a szabadalmazás, minta vagy modell és védjegy-belajstromozására nézve, a törvényes teendők megtétettek. — Csak oly esetben érvényesíthetők a vonatkozó törvények, ha az idején történt bejelentés által az elsőbbségi jog (prioritás) megszerzetett, mert épen ezen törvények azok, melyekre a szellemi tulaj-donjog megsértése esetén hivatkozni kell és lehet.

Rövid szavakban foglalva szándékunk ezennel tisztelt olvasóinkkal a szabadsalom: minta vagy modell belajstromozás közötti különbséget ismertetni, a meny-nyiben az előforduló esetekben egyeseknek hasznos irányadól szolgálhat.

A szabadalom (patens) minden praktikus szer-kezettel bíró új találmányra terjed ki — tekintet nél-kül a tárgy nagyságára; továbbá vegyi szerek és önt-vények előállítási módjára.

A modell belajstromozás, sajátoság izleskivitelü, plasztikus tárgyakra (u. m. lampalábakra, foggantyuk és egyéb öntött vagy forgott tárgyakra) vonatkozik, melyek szerkezet hiányában, a szabadalmazás alól ki-vannak zárva.

A minta belajstromozás területi mintákra (u. m. tapéták, rőfös-árúk, színes nyomtatványok sat.) vonat-kozik, hatása pedig, valamint a model belajstromozá-

barangolnak ott, míg a cyprusfák csucsait tündöklő su-garak aranyozzák meg s a lenyugvó nap hosszú, me-leg csókkal bucsuzik el a földtől s lehanyatlík a ten-ger habjaiba, hol csoportosan hullámanak fel és alá, hol meg egyenként futkosnak a legegétebb napon, ar-czukat, keblüket a sugarak elébe tárva, könnyü lábaik pedig csak lebegni látszanak a fűben. Csatangolnak minden irányban; ugrándozva el-el száguldoznak s csak-hamar visszatérnek megint a járó-kelők közelébe.

Pajzán, gondtalan kacszajuk vidámitóan hat min-denkire, s nincs kibén e páriját ritkító látvány jó ked-vet ne szűlné.

Majd mohó, kihívó tekintettel, büszke, elszánt s sem-mit fel nem vevő tartással, egyes férfi csoportokra ron-tanak, körül fogják s egy ideig körül tánczolják s az-után tüstént hozzá látnak a csevegéshez. Hangjuk kel-lemes, behelzögő, dallamszerű s oly kedvesen trécesel-nek, oly szaporán jár a szájuk, hogy egészen elkábit-ják, megigézik még a legtüreletlenebb hallgatójukat is. Szavaik egyszerűségökben olykor nagyon is szabadok, sikamlósak, majdnem ledérek, mert gyermeces, fejlet-len lelküknél fogva. Korlátot, tartózkodást nem ismerő kifejezéseiket nem igen szokták megválogatni, de e lát-szatos dacosság ösztönszerű szeméremézzel páro-sulván s nem lévén egyéb romlatlan természetességnél, nem kélt sem undort, sem megütközést.

A Csingiané tánczosnők kissé nagyon is fesztele-nül incelkednek, enyelegnek a férfikkal; tréfálódva megragadják karjukat, majd csak hogy hozzájuk nem simulnak. Igéző, epedő pillantással szegezik rájuk tüzes nagy szemeket, egészségtől és pirosságtól duzzadó aj-kaik csábító, ellentállhatlan mosolyt csálnak, mi közben öntudatos büszkeséggel mutatják gyöngyosorhoz hasonló pompás fogaik fehérségét. Egy szóval szépségük, cso-

sánál is az, hogy senkinek sincs jogában a be-jelentett mintát utánozni.

A védjegy által csupán a regisztrált kép maga védetik meg, míg ellenben az áru, mely egy bizonyos védjegy alatt forgalomba bocsátatik, egy más jegy alatt vagy ennek teljes mellőzésével is, szabadon forgalomba hozható.

Legközelebbi időben egy részletes expozéban fog-juk ismertetni olvasóközönségünkkel a szellemi tulaj-donjog megvédésére vonatkozó további megjegyzéseinket.

CSARNOK.

Fővárosi tárczalevél.

Budapest 1890. június hó 11.

(Pálmay itthon. — A delegátusok. — A citadellát lerombolják. — A gigerlik.)

A közelmúlt vasárnapon dühöngött nagy viharról akartam először írni, de mint lovagias tárczairó kötelessé-gemnek tartom inkább egy hölgynek adni elsőséget, aki bár nem tartózkodik állandóan köztünk, lelkében mégis mindig velünk van és még a külföldön is igyekszik jó híret terjeszteni a magyar női szépségnek. Pálmay Ilka, a népszínház egykori primadonnája mult héten elhagyta a kék duna partjait és a gigerlik városából. Bécsből lerándult hozzánk, hogy ismerőseit és jóbarátait bajos mosolylyal is biztató kezszerítással megnyugtassa Pal-may Ilka bécsi tartózkodása alatt jól megtanult német-ül és ma már úgy beszél mint a rezidencstadt kul-varosi varrolánya. De a német szó bár rosszul illik a tősgyökeres magyar művésznő ajkára, meg sem ron-tott le semmit abból az illuzióból melyet megjelené-sével mindenütt keltett ahol ifju, fogékony keblek do-bognak. Akik a művésznőt távozása előtt láttak, azt állítják, hogy bécsi tartózkodása alatt kissé megvénült.

En e tekintetben nem árulom el észleleteimet; nekem vegre is mindegy, mert én Pálmay Ilkában nem az asszonyt, hanem a művésznőt kerestem és miután művésze teljes virágzásban van, a ranczok előtt, melyek arczat atbarazdolni kezdik, szívesen hu-nyok szemet.

E hét folyamán másokhoz is volt szerencsenk a kik Bécsből ide rándultak hozzánk a magyar fővárosba. Az osztrák delegátusok jöttek szép számmal és ott vannak egész nap a Duna partján, a fővárosi korzó egyik legszebb pontján. A Hungaria szálloda körül. Nap-pal a hotel egyik földszati termében tanácskoznak, este ugyancsak e hotel nagy ettermében mutatkoznak és éjjel ott halnak ugyanazon fedél alatt, ahol tanács-koztak és mulattak. A delegatus urak nagyon keveset érintkeznek a magyarokkal. Többnyire zart csoportok-ban járnak az utcán, mint az apácák és mogorva te-kintettel mérik a járókelőket.

Különbön pedig jámbor urak ám ezek a delegá-tusok, kik nem csak a legyek, de még a hadügyminis-

dalatos egyéniségük, bájjal párosuló vadságuk, rokon-szenves eredetiségük által oly hatalmas varázst gyakor-rolnak, hogy akkorra már mindenkit meghódítottak, midőn vegül édes, csengő hangon E f f e n d i d j u n (kedves uram) szóval alamizsnáért esedezve nyújtják oda bárszony simaságu, tündöklő bőrű kezüket. S ha aztán faradságos és hosszadalmas keres-könyörges után sem vetik oda nekik a szokásos tíz parát (2 1/2 krt), beérik azzal, hogy kikapva a köszívű Tourista szájá-ból az egő szivarkát, vidám hahotával tova osonnak s gyönyörködve a bémész zsugori meglepetésében, élvez-zettel szívják tovább a fizetés helyett tőle elesent szí-varkát.

A csábítás mindmegannyi fortélyát kell biz a szegény teremtesnek alkalmazni, vesztegetni, hogy tíz para-nyi Baksis-t (ajándékot) szerezhessenek, melyet — mellesleg legyen mondva nekik — a kelletlen sok-kal udvariasabb, de a női bájok iránt is amannál sok-kal fogékonyabb nyati megtagadni nem szokott soha.

A Csingiané tánczosnők ruházata, keleti fogalmak szerint, távol sem gazdag, sőt egyszerű, de igen jóíz-lésű. Hisz nem európai színjelmez készítő műhelyből kerül az ki. Tulságos tisztának sem mondható mindig, de annyi bizonyos, hogy felségesen áll nekik. Testük alsó részét fekete virágokkal díszített, világos-sárga színű bő nadrág (bugyogó-) öltönydarab, a «Salvar» fedi. A nyitott ing felett piros mellényt, a csipőn pe-dig derek övet (sawlt) viselnek tarka kelméből. E ru-házatuk folébe még világos kék — a «Feredés»-hez hasonló porköpenyt öltenek. Fejükre rendszerint köny-nyed fehér fátyolt illesztnek, mely azonban arcukat legkevésbé sem takarja el. Göndör, de fűrtös fekete hajjukban a náluk hagyományossá vált Zumbul (nárcis)

ternek sem ártnak és ha ez milliókat kér új puska-porra, a jó delegátusok egy tiltakozó szóval sem el-lenkeznek, hanem megszavaznak szép csöndesen mindent amit tőlünk kérnek. De a magyar delegátusok se ros-zszabbak ám! Ők is tudják, hogy a hadügyministernek ellenszegülni tiltott dolog. Meg is tesznek mindent, amit követelnek tőlük, mert viszont a hadügyminister is be-bizonyította, hogy van érzéke a magyar delegátusok titkos vágyai iránt.

Igy történt, hogy egy szép napon Bauer közös hadügyminister a gellérthegyí citadella lerombolásá-hoz megadta engedélyét és mos Kárpátoktól az Ad-riáig dicsőítve emlegetik a hadügyminister nevét és még megérjük, hogy az első baltaütés tompa hangjába, mely a gyuloletes várépítmény lerombolását hirdeti, bele fog vegyülni a magyarok örömkáltása: «Éljen Bauer hadügyér!» Aztán csak azon legyen a hadügy-minister, hogy e népszerűség véghetetlen tulkövetelé-seivel meg ne semmisítse, mert bizony nehéz volna minden milliós követelésre azzal felelni: «Éljen Bauer hadügyér!»

A delegáció után azért szólok a városligeti are-náról, mert van a két dolog közt valami csekély ro-konság. Az ugyanis, hogy mindkettőben «fenegyere-kek» szerepelnek. Csakhogy az arenai fenegyerek-ek ártatlan «gigerlik», kiknek kedvtelése a feltűnő ruhá-zat és egyéb külsőségek. A delegáció fenegyerekei sokkal veszedelmesebb fickók, kik nem ruházattal, ha-nem beszéddel akarnak hatni és gyakran olyan na-gyokat «anzagolnak» ők is, hogy a minisztereknek csak ugy borsózik tőle a hátuk. Az eredmény mind a két helyen majdnem egyforma: a hallgatóság fizet annél-kül, hogy mulatna és csodés rezignációval mond fö-lötte itéletet: bolond komédia.

Bpesti munkatárs.

Heti hírek.

Diszbankett. A helybeli reform. főgymnázium ta-nári kara folyó hó 19-én — az érettségi vizsgálat be-fejeztével — dr. Szász Béla miniszteri biztos kolozs-vari egyetemi tanár és Baksay Sándor solti esperes tiszteletére a nagy vendéglőben diszvacsorát rendezett. Egy teríték ára volt 1 frt 20 kr. A «menu» a követ-kezőkből állott:

Csirkepaprikás galuskával.
Marhapörkölt tarhonyával.
Turóscsusza tojortóval.
Medgyes rétes.
Libapescenye salátával.
Borjuvésés salátával.
Ementhali sajt.
Gyümölcs.
1 üveg finom magyarábi bor.

A társaság pontban 10 órakor oszlott szét, a legna-gyobb meglegedésüket nyilvánítva, Homay vendég-

kaczerkodik s e virág nélkül nyilvánosságban egyálta-lán soha sem jelennek meg. Közönséges nyakukat aran-yozott játékelem, nyakék díszíti; fulukben nagy kü-lönféle színű üvegfülbevalót, ujjakon hamis törökökkel ékített ezüst gyűrűket viselnek. Körmeik végét «Hena» festékkel színezik. Rendesen lábbelit nem viselnek, s ez esetben a papucs kopogása a tánczhoz mintegy ki-séretül szolgál.

A Csingiané tánczosnők, mint már fentebb emlí-tém, többnyire csodálatos szép szoborszerű termettel bírnak s e tekintetben az első hely — kétségkívül a «Litroszi» Csingianékat illeti meg.

A valóságos nomád módon élő Csingiane hajodo-noknak a fűzővállnak még csak létezéséről se levén fogalmuk, olyant sohase viselnek. Gyermekkoruktól ma-gukra hagyatva lótnak-futnak, kóborolnak kűnn a sza-badban, nem törődve azzal, hogy pompás testüket az égető nap sugarai megperzselik. Nincs ki ugyelne rá-juk, ki gondjukat viselné; a természetli folytonos éntinkezésben teljes elhagyatottan nőnek fel. S talán ép ezért észlelhetni egyéniségükben mindenkor valami különös vadságot. Vajmi keveset gondolkoznak, de mégis van bennök a természet szépségei iránti fogé-konyosság, bizonyos koltói érzék. Hisz maguk szerkesz-tik ama bűbajos dalokat, melyekkel tánczmutatványai-kat kísérik szokták. — Figyelnek az erdő hangjara, szemük álmodozól kíváncsisággal csügg a felhők válto-zásán, a csillaghulláson, a nap biborfényén, a felhők közt eltűnő madáron, kejes elragadtatással hallgatják a búlbúl (csalogány) édes dalát. Különbön ha rá ke-rül a sor, tudnak ügyesek, tanulekonyak is lenni; egy-szóval jó felfogásuak.

lőnek az izletes ételek és rendes kiszolgálásért. — Hiába csak a vendég csinálja a vendéglőst, — ha vendég nincsen a legjobb vendéglős sem képes tehetségét kifejteni

Esküvő. Brukker Samu fogyasztási iroda vezető kedves leánya Cecília folyó évi július 2-án esküszik Krausz Armin szabadkai jónévű kereskedővel. Kívánunk szerencsét az új párnak!

Eljegyzés. Babó Elek kalapos mester eljegyezte Kertész Teruskát Halasról. Az esküvő folyó évi július 1-én leend. Kívánunk nekik boldog életet és sok szerencsét!

A főgymnasiumi ifjuság évzáró ünnepéről, valamint a vizsgák eredményéről jövő számunkban fogunk megemlekezni.

A rom kath iskolánál a vizsgák a szülők épülésére és örömeire igen jól sikerültek. Különös dícséretre méltattak Benyak Palfi és Romzsa Gyula leány osztálybeli tanítók

Nyári multság Kis-Körösön A kiskörösi ifjuság a város közelében fekvő szőcsi erdőben folyó hó 21-én kedélyes nyári multságot rendezett; melyen mint értesültünk, a halasi fiatalok közül is többen résztvettek.

Művész estélyek Zilahy Gyula a nemzeti színház fiatal jeles ragya folyó hó 19-én Kis-Körösön, 21-én pedig Halason választékos programmal élvezetes művész estélyeket rendezett. Jövő számunkban kimerítőbb felvilágosítással szolgálunk.

A kath önképző egyesület Peter-Pál napján saját helyiségében könyvtára javára táncvizsgát rendezend; kezdete d. u. 3 órakor.

A III. oszt. kereseti adó javaslatok a m. kir. penzügyigazgatóság által elkészítettetven, — a kivételi lajstrom az adójegyzői hivatalban májól számítva 8 napon át közszemlélre leend kitéve, hol is az érdeklődők által mindenkor megtekinthető.

Betörés. Folyó hó 15-ére virradóra a rkath. egyház adószedői hivatalába ismeretlen tettes a banya kemenczén keresztül betört, és ott az íróasztal fiókját bicskával fessegetni kezdte, de mivel ezen munkájában valami zörej által gátoltatott, elment anélkül, hogy valamit magával vihetett volna, és pedig azon oknál fogva, mert az adópénz az adószedő által rendes helyen őriztetik. — Szőry L. biztos a helyszínen megjelent, és a vizsgálatot megejtette.

Hiányos lólevél miatt a halasi rendőrség Rádi János felegyházi lakostól egy lovat foglalt le a vásár alkalmával.

A nyaraló, fürdőző és utazó közönségnek szolgáltatott vel tenni budapesti levelezőnk, midőn Kertész Todor budapesti Dorottya-utca 1. sz. alatti műipari telepének árjegyzékéből idényszerű kivonatot közöl olvasóinkkal és pedig botszék gyalogsétához 2. 70 kr, hintaagy 4.50 krtól 10 frtig, japáni napernyő 80 krtól 15 frtig, kerti legyezők 10 krtól 3 frtig, szikvizgép 1 fttől 16 frtig, fagyaltkészítő 5.50 krtól 9. 50 krig,

Jóllehet egyedüli táplálékuk semmi egyéb, mint fekete kenyér s forrás víz, tagjaik mindazáltal szépen s egészségesen fejlődnek: aczelasak, ruganyosak; testük hajlekonynyá válik, csuklóik megizmosodnak, de azért alkatuk távol sem durvul el, csupán erőteljes, s mozdulataik nem esetlenek, sőt inkább tetszetősek s kecses párosult csín, elegancia jellemzi.

Midőn a Csingiané kiz-ek egyéb, csak kevésbé látható vagy teljesen elrejtett keceses bájainak leírását mellőzném, még sem hagyhatom említés nélkül keleti szokás módot használva: a szem gyönyörét; márvány keménységű keblüket, melyről az egész keleten híressek a cigány táncosnők.

S valóban alig lehet képzelni valami tökéletesebbet e fél vad lányok csodálatos szép, plastikus formájú, kifogástalan «márvány kemény» telt keblénél, mely a nap és szel csókjainak kitéve, tündöklő sárgás barna színben kandikál ki az elől félig nyitott ing alól. Ugy hiszem nem is szükség jeleznem, hogy a dévaj lányok teljes tudatával bírnak a kegyes természet e szemet gyönyörködtető, pompás ajándékának s mi természetesebb, hogy a Csingiané kiz-ek is a velők született kaczerágnál fogva, szintén azon vannak, hogy bájos testük e legszebb, legbecesebb ékességét minél előnyösebben érvényre juttassák. Hetyke is ám a járásuk. Mellüket ugyan csak kidomborítják s pomás csipőiken annak rendjén ringatják felső testüket, melyet úgy megtudnak hajlítani, hogy kanyarodásnak nézi az ember. S mindezt csak oly célból teszik, hogy az a két gyönyörű felgömb minél szembetűnőbb legyen s azok révén minél biztosabb sikert arassanak.

Vége következik.

eczet- és olajtartó egy fttől 10 frtig, saláta-kanál és villa 40 krtól 2 frtig, ételborító 40 krtól 1. 50 krig, paradicson- és gyümölcs-prés 80 kr., légmentes befőttes üvegek 28—85 krig, gyümölcskések tucatzja 3—6 frtig, gyors vajkészítő-gép 6.50—15 frtig, kávéfőző-gép 4.80—10 frtig, palackdugók 10—60 krig, ébresztő-óra 5.60 kr., virágharmatosító 40 kr., kerti nyíró olló 4 frt, kézi ucitáska 4—20 frtig, kézi koffer 3—30 frtig, váltáska 3.50—15 frtig, berendezett útekeres 6—15 frtig, borotva készlet 7 frt, angol borotva 1.20 3.50 krig, hajfodorító-lámpa vassal 80 kr., uti- és vadászkalacsok 1—5.60 krig, berendezett pinczetok 6.75—15 frtig, mentő bokszer 1 frt, buldog revolver 7.50—9 50 krig, schweizi nicel-remontoir zsebóra 6—9 frtig, utisapka 1 frt, Frotier-készülék 1 frt, fürdő hőmérő 50—2 frtig, lapos ivópolár 40—1 frtig, villanyozó-készülék 5—10 frtig, különféle gummicikkék a legolcsóbb árakban, légpárna 4.50—10 frtig, angol disznóbőr nyereg 15—35 frtig, kantár 5—8 frtig, zablá 1.80—3 50 krig, izzasztó 2.75—5 frtig, nyereg-lekötő 2.50—3 frt, kenyerszák 3—3.75 krig, sarkantyú feleszatható 2 frt, rinocerosbőr-vevő 60—2.50 krig, lóhálók párja 15 frt, lónyíró olló 3. 40 kr., lovagló-gamási 4.50—7.50 krig, kocsilámpa párja 7.50—15 frtig, gumi köpönyeg 10—12 frtig, vadászfegyverek leszállított áron, összehajtható halászbót 1—15 frtig, 12 horoglegyekkel 60 krtól 2 frtig, zsebnapóra irányítással 1 frt, kuglizó golyók 1—2.85 krig, kuglizó bábok készlet 2.50 krt., papírlég-hajók 60—1.50 krig, női kuglizó 5.25 kr, kerti Floberpuska 8—20 frtig, czeltábla kiugró bohócczal 2—8 frt, lampionok 15—60 krig, dugohúzó 30—2 frtig, dugaszoló 1.40 kr., kerti gyertyatartó 1—2.30 krig, teljes tornakészlet 8.50. új karizom erősítő 3—12 frtig, hinta 3—6 frtig, mászkötél 6 frt, trapez 4—5.60 krig, kötél karikákkal 4 10—4.90 krig, kötélhágcsó 5—7 frtig, tornagolyó kiloja 3 frt, tornacipő 1. 30 kr., két vívó készlet 23.50 kr. Athleta-bot 2—5 frtig, uszó öv 7 frt, Croquet játék 9—20 frtig, Lawn Tennis játék 27—60 frtig, labdadobó-játék párja 1.50—6 frtig, gummilabda 15—1.50 krig, karikajáték 12 pár 1.60 kr., botanizálószelence 50—2 frtig, háromkerékű velocipéd fiuknak 8—15 frtig, és meg számos olcsó és érdekes tárgyak gazdasszonyok, háztartások, gyermekek, dohányzók és közönségi előjárások számára, kiknek Kertész ur egy tartós rézoldalú dobót szíjjal 15 frtért es postátáskát 2 kulcsal 7—12 frtig szállít.

Peronospora fecskendő-verseny. Az országos magyar gazdasági egyesület, tekintettel arra, hogy a peronospora viticola nevű szőlő-pénészgomba nagymérvben terjed, óriási károkat okozva a szőlőültetéseknél, a védekezés céljaira alkalmas fecskendők részére díjjalajazzal egybekötött versenyt rendez. — A verseny, melyre a hazai és külföldi gépgyárosok nagy számmal jelentettek be fecskendőket, folyó hó 28-án a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet szőlőjében fog megtartani. Az érdeklődő közönség, amely a keszthelyi szállodákban ott tartózkodási idejére kényelmes ellátásban részesülend, f. hó 28-án, délelőtt 9 órakor indul a tanintézet igazgatósági irodájából a verseny színhelyére. — A versenyen állandijuk kerülnek kiosztásra,

a jury a földmívelési miniszterium, az orsz. magyar, a zalamegyei és a keszthelyvidéki gazdasági egyesületek kiküldötteiből, a gazdasági tanintézet szaktanáraiból alakult. Az orsz. magyar gazdasági egyesület ezuton is felhívja az érdeklődő gazdaközönséget a versenyen való részvételre, ahol egyszersmind a szőlőtermelőknél alkalmuk fog nyílani a peronospora elleni védekezés gyakorlati elsajátítására is. — Részletesebb felvilágosítással bárkinek szolgál az országos magyar gazdasági egyesület titkári hivatala — Budapest «Köztelek.»

A legkellemebb szórakoztató egy jó lap s ezt csak 6 forintért megszerezhető minden család, ha megrendeli a „Képes Családi Lapok“ című szépirodalmi és ismeretterjesztő lapot, mely nemcsak hasznosan mulattató, értelem, érzelem és izlés nemesítő olvasmányokat nyújt olvasóinak, hanem „Nő a háznál“ című mellékletével hű tanácsadója a család minden tagjának s gyönyörű esak kiváló művészek által eredő képeivel a szép érzéket is fejleszti. Hogy magasztos céljának a „Képes Családi Lapok“ mennyire megfelel: azt legjobban bizonyítja ama közkedveltség, a melyben részül, s előfizetőinek évről évre szaporodó száma. A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy koronautca 20. sz.) melyhez az előfizetések legzélszeribben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványsszámokkal.

Kivonat

a rom. kath. egyház tanácsnak 1890. évi június hó 16-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A halasi rom. kath. egyháztanácsnak folyó évi június hó 16-án hozott 211/1890. számú határozata folytán az egyházzogndnoki állomásra kandidáltak és pedig: 1-ső helyen Vida Imre, — 2-ik helyen Vida Lajos, — 3-ik helyen Arvai Imre egyháztanácsnokok. Miatán ez egyházzogndnoki állomásra csakis oly egyén választható, a ki először megválasztott egyháztanácsnok, másodsor pedig bírtokos, a ki az egyház anyagi helyzetén szükség esetén pénzübelleg is segíteni képes, fentnevezettek a kandidáló bizottság által az egyházzogndnoki állásra javaslatba hozatnak.

Kmf.

Szentpétery László b. jegyző. Wéber István b. elnök Bernáth Károly b. tag. Varga Lukács b. tag.

Névsora

a kun-halasi rom. kath. 1-ső kántor-tanító állomásért folyamodóknak 1890 június hó 22-én:

Apró János kántor segéd Földeák 27 éves, Balog Antal h. tanító Szakály 29 éves, Bencze Károly kántor tanító Varong 29 éves, Bugyacs Ignác kántor tanító Alsó-Nemedi 26 éves, Brozik Pál István kántor-tanító Szent-Endre 23 éves, Földödi György kántor-tanító Csatar 38 éves, Fodor János kántor-tanító Szerb-Bokán 30 éves, Keck Béla kántor Izsák 27 éves, Krebecz Gyula kántor-tanító Felegyháza 21 éves, Kecskes Ernő tanító Sükösd 23 éves, Konkolyi Gábor tanító Harcz 28 éves, Perr Gyula kántor-tanító Gyula-Falva 21 éves, Szappanos Imre segéd-kántor Jász-Ladány 25 éves, Váci Gyula kántor-tanító Nagy-Kamarrás 33 éves, Velsinszki József kántor-tanító Szent-László 28 éves, Skultéti Bertalan helyettes kántor-tanító K.-K.-Halas 25 éves

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

VANISS KÁROLY.

Szenzációs találmány
gyengeségi eseteknél.

Férfiak számára!

cs. és kir. szabad. electro-metallikus készülék

Dr. BORSODI.

Auszt.-Magyarországon és külföldön szabadalmazva.

Párisban 1889-ben aranyéremmel kitüntette.
Brüsszelben 1886-ban ezüstéremmel kitüntette.
Genfben 1889-ben nagy ezüstéremmel kitüntette.
Diplom de société médecine de france.
Diplom de société d'Hygiène publique de Paris.

Dr. Borsodi-féle cs. és kir. szab. elektrometallikus készülék, szabadalmazva és kitüntette, eltünteti a férfi gyengeséget, miután a kimerült idegeket erősíti és a szervezetnek ifjú érzést kölcsönöz. A készülék alkalmazása fölötté egyszerű. Észrevehetően a testen való viselése, magában véve is elég a kívánt eredmény előidézésére.

Dr. BORSODI

Budapesten, Teréz-körút 4. sz.

Bécs, I., Kaertnerring 3. szám.

Kimerítő brosrörök kívánatra ingyen küldetnek.

Imre

Egy látogatott szabadkai
borméréshez
kerestetik valaki, akár mint itzés, akár pedig mint tulajdonos; — bővebb felvilágosítással szolgál e lap szerkesztője.

A legkedveltebb és legelterjedtebb fővárosi napilap.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok:
CSUKÁSSI JÓZSEF és RÁKOSI JENŐ.

Előfizetési árak: Egy hónapra 1 frt 20 kr. Egy negyedre 3 frt 50 kr. félévre 7 frt
Még június hó folyamán

megjelenik a «Budapesti Hirlap»-ban Stanley könyve a legújabb afrikai utazásáról:

A LEGSÖTÉTEBB AFRIKÁBAN

melyet az egész művelt magyar közönség nagy érdeklődéssel vár. Az érdekes mű az összes jogositott könyvkiadásokkal (köztük a magyar jogositott könyvkiadás is) egyidejűleg fog megindulni.

A július elsejével belépő új előfizetők STANLEY KÖNYVÉNEK addig megjelent részét INGYEN kapják meg.

A «Budapesti Hirlap» az egész furdó-évad alatt előfizetőinek kívánságára a lapot bárhová utánuk küldi még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési összeg legzélszerűbben postautalványon küldhető következő czímen:

„Budapesti Hirlap“ kiadóhivatala Budapest, Kalap-utca 16. sz.

349/1890. tk. sz.

Árverési hirdetmény.

A kunhalasi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a halasi takarékpénztárnak mint végrehajtónak, Tót Endrész Imre és neje, Tót Endrész Sándor, id. Sándor Imre és neje végrehajtást szenvedők elleni 1500 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kalocsai kir. törvényszék (a kunhalasi kir. járásbírósg) területén lévő Halas város határában fekvő kiskunhalasi 8923. sz. tjkben Tót Endrész Sándor neven álló A. + 5019. hr. sz. 445 □-ól alsórekettei uton alul fekvő szőlőre 42 frtban; a kiskunhalasi 8460. sz. tjkben A. + 904. b. hr. sz. a. Tót Endrész Imre és neje Pap Eszter neven álló II. tizedbeli 375 □-ól beltelek és rajtalevő házra 600 frtban; a kiskunhalasi 2706. sz. tjkben A. + 4080. hr. sz. alatti id. Sándor Imre és neje Tót Endrész Mária neven álló I. hold 1104 □-ól felsőrekettei uton alul fekvő szőlőre 394 frtban; a kiskunhalasi 1520. sz. tjkben id. Sándor Imre neven álló A. + 1345 hr. sz. IV. tizedbeli 297 □-ól beltelekre és rajtalevő házra 1022 frtban; a kiskunhalasi 4527. sz. tjkben Tót Endrész Sándor és végrehajtáson kívül álló neje Molnár Judit neven álló A. + 1590. hr. sz. IV. tizedbeli 193 □-ól beltelekre és rajtalevő házra 633 frtban; ugyanazon tki A. + 6623. hr. sz. 224 □-ól alsórekettei uton aluli szántóföldre 26 frtban; ugyanazon tjk A. + 5930. hr. sz. 335. □-ól alsórekettei uton felüli szőlőre 32 frtban; ugyanazon tjk A. + 6622. hr. sz. 70 □-ól az alsórekettei uton aluli szántóföldre 6 frtban ezennel megállapított kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi július hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10 %-át vagyis 4 frt, 60 frt, 40 frt, 100 frt, 63 frt, 3 frt, 3 frt és 1 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságna előleges elhelyezése-ről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kun-Halason, 1890. évi május hó 20. A kunhalasi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Tomcsányi
kir. bíró.

Koporsó raktár.

Az utóbbi időkben Halason megindult s nemrég felállított temetkezési vállalat által fokozott verseny következtében a lehető legolcsóbb árra leszállított koporsóimat van szerencsém ajánlani azoknak, kiket a kerlelhetlen sors szeretteiktől megválni kényszerít.

Egy felnőttnak való, fekete barsónnyal bevont, teljesen felszerelt, girlandokkal díszített koporsó szemfödéllel **20 frt.**

Egy felnőttnak való, színes bársonnyal bevont, teljesen felszerelt, girlandokkal díszített koporsó szép szemfödéllel **25 frt.**

Egy felnőttnak való, fekete szőrrel (klott) vagy színes szőrrel bevont, teljesen felszerelt, girlandokkal díszített koporsó szép szemfödéllel **10 frt.**

Egy szép festett és fényezett, névirással és szép szemfödéllel ellátott, felszerelt koporsó **6 frt.**

Kisebb koporsók a halott nagyságához képest változó mérsékelt áron számíttatnak.

Gyáskocsimmal — mihelyt megérkezend — ingyen szolgálók vásárlóimnak.

Halas, 1890. június 20.

Tisztelettel
Lampel Antal
1—10 asztalos mester III. tized saját ház.

Első magyar temetkezési vállalat Kis-Kun-Halason.

Piacz-tér, vanyur József ur házában.

Ezennel közhírré teszem Halas és vidéke n. é. közönségének, hogy a többi oldalról nyilvánított kívánalmak folytán egy gazdagon berendezett

Első magyar temetkezési vállalatot

rendeztem be, raktáron tartok kizárólagosan hazai gyártmányu érczkoporsókat, továbbá mindennemű fakoporsókat, selyem, atlasz, szatin túlanglaisé csipke és minden szükséges szemfedeleket, kantusokat, keszen kapható általában a temetkezéshez tartozó mindennemű kellekek, ugyszintén legnagyobb választék mindennemű művirág koszorukban, szalagokban, gyászruha-kelmék és gyászkendőkben.

Főtevékenységem lesz a gyászszal szított családok bizalma folytán, a legszólóbb és legolcsóbb árak mellett a legegyszerűbbtől a legdíszesebb termékekig mindenféle elvállalok a temetések körül szükséges mindennemű intézkedéseket. Széket díjmentesen szolgáltatok a temetésekre, igen szép díszkocsim pedig kívánatra olcsó díjért áll rendelkezésemre. — Magam a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlván, vagyok

Halason, 1890. június hóban.

tisztelettel

Marton József,
első magy. temetk. váll. tulajdonos.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlani
Szabadkán, I. kör, Deák-utca Radits-féle ház
a kiskápolna közelében lévő

Sirkő raktáramat,

hol mindennemű kül- és belföldi vörös, szürke, fekete és gránit színű marványból készült, művészi kivitelű sirkővekkal szolgálók.

Elvállalok továbbá mindennemű javításokat, épület-diszitményeket tetszés szerinti minták után kőből faragva vagy gypsból öntve. Utánvések és aranyozások jutányosan eszközöltetnek.

Szabadkán, 1890. június hó.

5—2

Kiváló tisztelettel
Kovács Lörinzné.